

MEDI AMBIENT

RESUM

En l'àmbit internacional, cal destacar l'informe sobre el canvi climàtic elaborat per les Nacions Unides, conegut com a IV Informe d'avaluació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic.

Pel que fa a l'evolució interanual de les reserves d'aigua, s'ha d'esmentar l'important augment del 17,41% a Eivissa, mentre que a Mallorca i Menorca el creixement interanual va ser més moderat, d'un 1,33% i un 3,5%, respectivament.

Així mateix, cal destacar l'augment significatiu del 66,6% interanual registrat en l'energia d'origen fotovoltaic a l'illa de Mallorca, malgrat que l'energia d'aquest origen només representa el 0,75% del total de l'energia obtinguda de règim especial en el conjunt de les Illes Balears. Totes les energies experimenten un augment amb l'excepció de la d'origen eòlic del parc des Milà a Menorca. Així i tot, l'energia obtinguda per aquesta via representa el 81,7% del total de l'energia renovable obtinguda a les Illes Balears. D'acord amb el Pla d'impuls a les energies renovables i el Pla d'eficiència energètica, publicat en el BOIB núm. 194, de 29 de desembre de 2005, es va aprovar una nova convocatòria d'ajudes per fomentar l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables. Amb referència als residus, és important l'augment de la recollida selectiva a totes les illes. Quant a les aigües residuals, s'ha produït un augment del cabal total depurat del 7,5% a Mallorca, del 5% a Menorca i del 4,8% a Eivissa i Formentera. Pel que fa a la neteja del litoral, la variació interanual és de 26.839 quilograms més que el 2005, la qual cosa representa un augment del 13%, sobre un total de 233 tones.

En l'apartat del patrimoni natural, cal esmentar que l'any 2006 va continuar la campanya de control de la processonària del pi, concentrada sobretot a les illes de Mallorca i Menorca. Quant als incendis forestals, han disminuït tant el nombre com en la superfície afectada.

L'1 d'agost de 2006 es va publicar en el BOIB núm. 108 el decret 71/2006, de 28 de juliol, de creació, d'organització i del règim jurídic de l'empresa pública Espais de Natura Balear.

Amb relació a l'Agenda 21 Local, encara no han començat a implantar-la els municipis següents: Andratx, Sant Josep de sa Talaia i Santa Eulària des Riu.

Cal esmentar també l'Avantprojecte de llei de contaminació acústica. El 21 de setembre de 2006, també es va publicar en el BOIB núm. 133 la Llei d'avaluacions d'impacte ambiental i d'avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears (11/2006), amb la finalitat d'aconseguir un nivell elevat de protecció del medi ambient. Altrament es pot destacar l'adquisició de la finca des Galatzó per part d'Ajuntament de Calvià, i, la redacció dels primers esborranys de la llei del paisatge, per complir amb la normativa de la UE.

13.1.

ELS INFORMES SOBRE EL CANVI CLIMÀTIC

Tal com s'assenyala a l'apartat 1.6, cal recordar que l'informe més important sobre el canvi climàtic és el de les Nacions Unides, conegut com a IV Informe d'avaluació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic.

Aquest informe és el resultat del treball de més de 2.500 científics de 130 països al llarg de cinc anys i actualitza de forma molt més precisa els resultats presentats l'any 2001 en el III Informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic. Està considerat per la comunitat científica internacional com l'avaluació més completa i rigorosa que s'ha fet mai sobre el canvi climàtic. El més destacat és que el IV Informe, a diferència del III Informe, passa de qualificar de probable a molt probable els efectes del canvi climàtic, amb una viabilitat del 90%, i apunta les persones com a responsables del canvi climàtic a causa de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle.¹⁰⁶ La major amenaça és la derivada de la producció i el consum d'energia per a electricitat, transport, calefacció i refrigeració d'edificis.

106. La concentració de CO₂ en l'atmosfera ha oscil·lat en els darrers 650.000 anys entre 180 i 300 parts per milió (ppm, molècules de gasos d'efecte

Continua

El canvi climàtic es manifesta a partir dels augmentos de la temperatura mitjana de l'aire i dels oceans, la salinitat dels oceans, el desglaçament de gel i neu, i l'augment registrat en el nivell del mar.¹⁰⁷ El segle passat la temperatura mitjana de la Terra va pujar 0,76 graus, i aquest segle pujarà d'1,8 a 4 graus, a un ritme de 0,1 grau per dècada i de més de 0,4 graus en els propers vint anys, la qual cosa provocarà efectes molt importants en la biodiversitat,¹⁰⁸ el règim de pluges i les sequeres,¹⁰⁹ l'augment del nivell del mar¹¹⁰ i la pèrdua del gel polar.¹¹¹ A més a més, pot agreujar a molts de països els recursos alimentaris i pot afectar el nivell de benestar i els índexs de sanitat.

L'Informe sobre la física del clima s'ha acompanyat d'un informe, de 6 d'abril de 2007, sobre els impactes d'aquestes previsions i d'un altre informe, de 4 de maig de 2007, sobre els efectes socioeconòmics i les polítiques necessàries per afrontar els reptes de futur que planteja el canvi climàtic. L'Informe de síntesi final del IV Informe d'avaluació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic s'ha de presentar a València (12-17 de novembre de 2007).

L'Informe sobre els impactes mediambientals, capítol segon del IV Informe d'avaluació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic, destaca que les regions més afectades seran l'Àfrica subsahariana; els grans deltes de l'Àsia i les illes més vulnerables, i els pols i les zones glacials, que poden perdre una gran superfície de gel. També el sud d'Europa pot perdre una part important de superfície d'aigua dolça, el 15% de les collites i entre un 20% i un 50% de l'energia d'origen hidràulic. Els efectes socioeconòmics més importants se centren en el nou concepte de «desplaçats mediambiental», que poden arribar als 50 milions el 2010.

L'Informe sobre els efectes socioeconòmics, o capítol tercer del IV Informe d'avaluació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic, emfasitza que el món té prou potencial econòmic per, en les properes dècades, fer front, controlar i disminuir respecte del nivell actual les emissions de gasos d'efecte hivernacle. No hi ha una única solució, sinó la combinació de tot un seguit de mesures —en el camp de la producció energètica, el transport, l'edificació, la indústria, l'agricultura, els boscs, els resi-

106. hivernacle per milió de molècules d'aire sec). Actualment, està en 379 ppm, però el més preocupant és que augmenta a un ritme accelerat i en 50 anys pot pràcticament doblar-se. Aquests gasos frenen la sortida del calor que emet la Terra i escalfen la seva temperatura mitjana. Els principals gasos són el CO₂, que es deu sobretot a l'ús de combustibles fòssils (carbó, petroli, gas) i als canvis d'ús de la terra (desforestació), i el metà i l'òxid nítric, generats bàsicament per l'agricultura. El repartiment de les emissions de CO₂, en percentatge sobre el total mundial per al període 1950-2000, són del 27% als EUA, el 24% a Europa, el 15% a la Mancomunitat d'Estats Independents (ExURRS), l'11% a l'est asiàtic i el 5% al Japó. La resta de zones geogràfiques se situen per sota del 5%.

107. El nivell del mar ha augmentat 18 centímetres en 100 anys.

108. Perquè els cicles biològics s'alteren, la qual cosa posa en perill la supervivència d'espècies animals i vegetals.

109. L'escalfament desplaçarà els deserts i els conreus de secà cap al nord i les catàstrofes naturals seran més freqüents, amb pluges torrencials, onades de calor i major intensitat dels ciclons tropicals.

110. Els experts prediuen que aquest segle podrà augmentar més de mig metre.

111. La superfície de l'Àrtic, que es manté permanentment gelada, ha disminuït quasi un 20% des del 1978 i és la primera causa de l'augment del nivell del mar.

clus, les pautes de consum, etc— que facilitaràn la solució. El cost estimat d'aquestes mesures s'estima entre 0,6 punts i 0,12 punts percentuals a l'any del PIB mundial fins a l'any 2030.

La Comissió Europea també ha proposat reduir per a l'any 2020 en un 20%, respecte dels nivells del 1990, les emissions de gasos contaminants, per tal de limitar a dos graus centígrads la pujada de temperatures del planeta. En la seva Comunicació,¹¹² la UE manté que el canvi climàtic tindrà un efecte devastador al sud d'Europa, particularment en la salut, les onades de calor,¹¹³ l'agricultura,¹¹⁴ i el turisme, que es desplaçarà cap al nord a la recerca de temperatures més suportables a les puntes d'estiu. Els efectes poden ser minorats si les empreses i els turistes són capaços d'organitzar les seves vacances fora de la temporada d'estiu. Aquestes recomanacions han estat aprovades pel Consell Europeu de 8 i 9 de març de 2007 a Brussel·les, per la qual cosa la UE se situa al capdavant de la lluita contra el canvi climàtic. L'acord inclou un doble objectiu obligatori per a l'any 2020: reduir un 20% les emissions de gasos d'efecte hivernacle respecte del 1990 i augmentar fins a un 20% el consum d'energies renovables sobre el total.¹¹⁵ També s'ha acordat que per a l'any 2020 un 10% dels combustibles del transport siguin derivats de

biomassa o de matèries agrícoles i que les interconnexions elèctriques i de gas entre els països europeus augmentin a un 10% de capacitat.

Per la seva banda el Govern espanyol ha fet una proposta¹¹⁶ per al Consell Nacional del Clima, la Comissió de Coordinació de Polítiques de Canvi Climàtic i consulta pública, dins l'Estratègia espanyola de canvi climàtic i energia neta (EECCEN). Horitzó 2012, que forma part de l'Estratègia espanyola de desenvolupament sostenible (EEDS). Espanya emet actualment un 52% més que el 1990, malgrat que per complir el Protocol de Kyoto només en pot emetre un 15% més. El Govern vol reduir les emissions perquè respecte del 1990 només sigui del 37%, i pagar la resta comprant quotes d'emissió a altres països, amb un cost estimat superior als 3.000 milions d'euros. Les principals propostes plantejades són: pujar el preu de la llum per dissuadir l'excés de consum, prohibir per a l'any 2012 les calderes de carbó a les cases, limitar el consum dels aires condicionats, obligar que tots els electrodomèstics tinguin un certificat energètic, reduir els impostos als biocombustibles i pujar-los als cotxes més potents. L'objectiu del pla es reduir el consum d'energia més d'un 1% a l'any per complir el Protocol de Kyoto sense que això afecti al creixement econòmic i l'ocupació.

112. Vegeu: «Communication de la Commission au Conseil, au Parlement, au Comité Économique et Social Européen et au Comité des Régions. Limiter le réchauffement de la planète à 2 degrés Celsius. Route à suivre à l'horizon 2020 et au-delà», COM (2007) 2, núm. Brussel·les, 10 de gener de 2007.

113. S'estimen 86.000 morts més a l'any per les onades de calor sobre un escenari d'un augment de 3 graus de temperatura a partir del 2071. Amb les mesures proposades la mortalitat es pot reduir a 36.000.

114. Se'n poden reduir en un 22,4% les collites.

115. Espanya té un consum d'energies renovables del 6% sobre el total, 3 dècimes menys que la mitjana de la UE-27, i se situa en la posició 10 de la UE-27, per sobre dels grans, com França, Itàlia, Alemanya i el Regne Unit.

116. Proposta de 9 de febrer de 2007.

Pel que fa al turisme, l'OMT s'ha mostrat molt activa en relació amb el tema del canvi climàtic. Així, la primera Conferència sobre Canvi Climàtic i Turisme que va organitzar l'OMT l'any 2003 ja va recomanar impulsar, entre d'altres, les polítiques públiques següents: incrementar les inversions públiques en infraestructures i ajuts financers per afrontar l'adaptació de les infraestructures; modificar el règim fiscal (escurçar els períodes d'amortització de les inversions); millorar la informació als agents del sector sobre els efectes del canvi climàtic; proporcionar formació per reciclar els treballadors del sector turístic als quals afectin els canvis en la demanda; reordenar les polítiques de transport donant una menor prioritat a l'aviació; fomentar l'ús d'energies més racionals per minimitzar l'impacte del sector turístic en el canvi climàtic, i fomentar els estudis i la investigació sobre els efectes del canvi climàtic en el sector turístic creant un sistema d'indicadors sobre la relació entre el canvi climàtic i el turisme.

L'OMT, en la declaració de 22 de gener de 2007, manifesta, entre altres qüestions, que una de les destinacions que es poden veure més afectades són el turisme de «sol i platja», les estacions d'esquí i totes les activitats a l'aire lliure. En el cas del turisme de «sol i platja» és preocupant la possibilitat que es pugui erosionar el litoral i els ecosistemes de les platges per la pujada del nivell del mar. Altrament, aquestes destinacions poden resultar perjudicades si els possibles visitants s'inclinen per evitar les destinacions on la calor estival pugui ser excessiva i prefereixin triar destinacions amb temperatures més moderades a l'estiu. Tanmateix, el canvi

climàtic podria significar una oportunitat per reduir l'estacionalitat a causa de l'increment de visitants en els mesos fora de la temporada d'estiu.

L'OMT proposa incrementar la investigació i la coordinació entre les administracions públiques i el sector privat amb vista a coordinar millor les polítiques turístiques i prevenir els efectes del canvi climàtic. L'OMT prepara una llista de propostes per ajudar que el turisme s'adapti al canvi climàtic, la qual presentarà al Fons per al Medi Ambient.

L'impacte de tot aquest marc internacional sobre el canvi climàtic també ha afectat les polítiques mediambientals del Govern de les Illes Balears.

Així, en l'àmbit de la Unió Europea, cal destacar la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 d'octubre de 2003, per la qual s'estableix un règim per al comerç de drets d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en la comunitat. La transposició d'aquesta Directiva a l'ordenament jurídic espanyol es va fer mitjançant el Reial decret llei 5/2004, de 27 d'agost, pel qual es regula el règim del comerç de drets d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. El Govern de les Illes Balears va estimar convenient crear, mitjançant el Decret 3/2005, de 2 de gener, l'Oficina Balear del Canvi Climàtic, adscrita a la Conselleria de Medi Ambient.

Aquesta oficina exerceix les funcions relatives a la coordinació de les actuacions que s'executen en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de canvi climàtic i al compliment del com-

promís de reducció d'emissió de gasos d'efecte hivernacle; al control de la contaminació atmosfèrica i de la qualitat de l'aire (el laboratori de l'atmosfera); a la gestió de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle; al compliment de les obligacions internacionals i comunitàries d'informació inherents a les emissions contaminants de gasos d'efecte hivernacle i de la qualitat de l'aire dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i al seguiment i l'evolució del clima.

En aquest àmbit, el 23 de novembre de 2006 es presentà l'estudi de les tendències climàtiques de les Illes Balears, fruit del Conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient i la Universitat de les Illes Balears (UIB) per tal de desenvolupar activitats de recerca i formació dins l'àrea del canvi climàtic a les Illes. L'estudi reflecteix la tendència de la precipitació en els darrers 50 anys i la tendència de la temperatura durant els darrers 30 anys.

Pel que fa a la precipitació:

- La precipitació mitjana anual de les Illes ha disminuït a un ritme mitjà de 167 mm en 100 anys, fet que significa una pèrdua d'un 29% de la precipitació mitjana anual en 100 anys.
- Hi ha una tendència a la disminució de la precipitació anual mitjana a un ritme aproximat de 200 mm/100 anys.
- Es confirma l'augment en la freqüència de dies de precipitació poc o molt intensa, així com la disminució de la freqüència de dies de precipitació moderada.

- També es confirma la lleugera tendència cap a una desestacionalització de la precipitació.

Quant a la temperatura:

- S'observa un increment de les temperatures màximes diàries anuals a un ritme mitjà de 5°C en 100 anys.
- Les temperatures màximes augmenten a un ritme major a l'estiu i a la primavera i a un ritme menor a l'hivern i a la tardor.
- Les temperatures mínimes diàries mitjanes han augmentat a un ritme mitjà de més de 6°C en 100 anys.
- Les temperatures mínimes augmenten a un ritme major a l'estiu i a la primavera i a un ritme menor a l'hivern i a la tardor.

També el 23 de novembre de 2006 el conseller de Medi Ambient signà un conveni amb GESA per tal de col·laborar en matèria de contaminació atmosfèrica, meteorologia i canvi climàtic.

La finalitat del conveni és definir la col·laboració d'ambdues parts en matèria d'intercanvi de dades meteorològiques i de qualitat de l'aire en l'àmbit de les Illes Balears. La durada és de dos anys a partir de la data de signatura, prorrogables d'acord mutu de les dues parts.

Amb aquest conveni, GESA es comprometé a facilitar les dades de les nou estacions de qualitat de l'aire de què disposa a les seves centrals tèrmiques amb una periodicitat mínima diària.

Per la seva part, la Conselleria incorpora les dades procedents d'aquestes estacions de control de qualitat de l'aire en la base de dades de la xarxa balear de vigilància de la qualitat de l'aire, així com en el web de l'Oficina de Canvi Climàtic (<http://oficinadelcanviclimatic.caib.es>). Es pot fer un ús públic d'aquestes dades.

13.2.

L'ANÀLISI DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS

Enguany iniciem l'anàlisi del medi ambient a les Illes Balears començant per l'apartat dels recursos naturals.

13.2.1. ELS RECURSOS NATURALS

A l'igual que en les memòries del CES dels anys passats, en aquest subapartat analitzam l'aigua i l'energia, mentre que pel territori es pot consultar la Memòria del CES 2005.

13.2.1.1. L'aigua

L'evolució de les reserves hídriques a Mallorca, Menorca i Eivissa es detallen en el gràfic A I-46.

Pel que fa a l'evolució interanual, cal destacar l'important augment del 17,41% registrat a Eivissa, provocat per un règim particularment plujós en el primer trimestre de l'any, en què destaquen les pluges

caigudes durant el gener, que assoliren gairebé els 100 litres/m² tant a Eivissa com a Formentera (un 707,3% i un 1.968,1% més, respectivament, que en el mateix període de l'any anterior). A Mallorca i Menorca el creixement interanual va ser més moderat, d'un 1,33% i un 3,5%, respectivament. La variació es representa en el gràfic A I-47.

13.2.1.2. L'energia¹¹⁷

Els resultats de l'obtenció d'energia de règim especial a les Balears el 2006 figuren en el quadre A I-105.

Cal destacar l'augment significatiu del 66,6 % interanual registrat en l'energia d'origen fotovoltaic a l'illa de Mallorca, malgrat que l'energia d'aquest origen només representa el 0,75 % del total de l'energia obtinguda de règim especial en el conjunt de les Illes Balears. L'evolució d'aquest tipus d'energia es representa en el gràfic A I-48.

Totes les energies experimenten un augment llevat de la d'origen eòlic del parc des Milà a Menorca. Així i tot, l'energia obtinguda per aquesta via representa el 81,7% del total de l'energia renovable obtinguda en el conjunt de les Illes Balears. L'evolució de les energies renovables obtingudes el 2006 es visualitzen en el gràfic A I-49.

L'aportació el 2006 segons l'origen, expressada en tant per cent, en el conjunt de les Illes Balears es representa en el gràfic A I-50.

¹¹⁷ El consum d'energia elèctrica es pot consultar en l'apartat 6.4.1.

Quant a l'aportació per illes, es referma el lideratge de Mallorca (el 2005 era del 95,87%) en detriment de Menorca, l'aportació de la qual baixa del 4,11% del 2005 al 3,36 del 2006. L'aportació percentual d'Eivissa es manté constant. (Vegeu el gràfic A I-51.)

D'acord amb el Pla d'impuls a les energies renovables i el Pla d'eficiència energètica, amb data 29 de desembre de 2005, va ser publicada en el BOIB núm. 194 la resolució per la qual s'aprova una nova convocatòria d'ajudes per al foment de l'eficiència energètica i l'ús de les energies renovables. Aquesta convocatòria, a més de mantenir les modalitats de subvenció de convocatòries anteriors, planteja novetats, les quals se centren en l'àmbit dels possibles beneficiaris. Així, poden accedir a les subvencions les comunitats de béns i, en els casos en què abans podien ser beneficiaris els ajuntaments, en aquesta convocatòria també poden sol·licitar ajudes les entitats locals menors. L'import màxim de la convocatòria corresponent al 2006 va ser de 700.000 euros. La partida corresponent als ajuntaments es reparteix segons els quadres A I-106 i A I-107.)

13.2.2. ELS RESIDUS

En aquest subapartat s'estudien els residus sòlids i les aigües residuals.

13.2.2.1. Els residus sòlids

Les dades corresponents a la producció i al tractament de residus a Mallorca es detallen en el quadre A I-108 i el gràfic A I-52.

Pel que fa a la recollida selectiva a Mallorca el 2006, les fraccions que la componen es detallen en el gràfic A I-53. Hi observam que la major aportació (75,2%) correspon al paper, seguit del vidre (18,2%) i els envasos (6,5%), proporcions molt semblants a les del 2005. L'evolució de les diferents fraccions en els darrers tres anys es veu en el gràfic A I-54.

Pel que fa a l'aportació de la matèria orgànica en detall, s'exposen les dades en el gràfic A I-55. En aquest cas la major quantitat de matèria orgànica s'ha recollir dels llots de depuradora (75,1%), seguit de les restes de poda i jardineria (21,7%). L'evolució en els darrers tres anys s'observa en el gràfic A I-56.

En la fracció de rebuigs s'hi inclouen les 323.866 tones de residus incinerats i les 185.018 tones de residus abocats. Pel que fa als residus incinerats, s'experimenta un augment del 16,6% respecte de l'any anterior, mentre que els abocats disminueixen un 11,2%.

Finalment, la distribució segons el tractament seguit dels residus sòlids urbans a Mallorca es detalla en el gràfic A I-57. Quant a Menorca, a la planta des Milà hi han arribat 51.912,7 tones de residus sòlids urbans (un 2,91% menys que l'any anterior), el tractament dels quals a la planta de compostatge ha estat el que es veu en el gràfic A I-58. Cal esmentar que, de les 25.742 tones compostades, 2.011 procedeixen de la recollida selectiva i 23.731 de la segregació en el tractament de residus en massa. D'altra banda, les 1.135 tones de subproductes recuperats inclouen 946 tones de paper i cartró, 80 de vidre i 109 d'envasos metàl·lics.

Pel que fa a la recollida selectiva de residus a Menorca el 2006, s'han registrat les dades que s'adjunten en el quadre A I-109.

Una representació en gràfic de sectors ens ajuda a visualitzar les dades de les fraccions més importants de recollida selectiva. No hi hem tingut en compte l'aportació de les recollides complementàries. (Vegeu el gràfic A I-59.)

En l'apartat de recollides complementàries, cal esmentar les dades del quadre A I-110, en què els percentatges representen la variació respecte del 2005 (la recollida d'olis usats no disposa de tant per cent de variació atès que aquest servei s'inicià l'1 de gener de 2006). L'evolució de la recollida selectiva en els darrers tres anys de les principals fraccions s'observa en el gràfic A I-60.

Amb referència a les Pitiüses, el 2006 es varen generar un total de 157.216,82 tones de residus, de les quals 8.420,56 corresponen a Formentera i 148.757,39 a Eivissa.

Pel que fa a les entrades als abocadors, les dades es recullen en el quadre A I-111, i es visualitzen en el gràfic A I-61. La participació de Formentera en aquest concepte se centra en les 8.077,41 tones de residus sòlids urbans, de les quals 1.526,85 corresponen a l'abocador de Ca na Putxa i 6.550,56 a l'abocador de Cap de Barbaria.

Pel que fa a la recollida selectiva (les fraccions procedents de la recollida selectiva són gestionades a l'estació de transferència de residus), les dades del 2006 es donen en el quadre A I-112, en què el tant per cent de variació es fa respecte de les dades del 2005, i es representen en el grà-

fic A I-62. La participació de Formentera en aquestes dades són les 195,49 tones de paper i les 147,66 de vidre. La variació interanual es representa en el gràfic A I-63.

13.2.2.2. Les aigües residuals

En aquest apartat farem referència a les dades recollides per les instal·lacions gestionades per l'Agència Balear de l'Aigua i de Qualitat Ambiental i Litoral, amb el supòsit que aquestes dades es poden extrapolar a les altres entitats competents en matèria de depuració

Pel que fa al cabal total depurat el 2006, les dades es detallen en el quadre A I-113.

En el volum depurat d'Eivissa i Formentera, cal indicar que el d'Eivissa fou de 13.611.016 metres cúbics i el de Formentera de 399.769. En el quadre apareixen ambdós conjuntament per poder fer la comparativa interanual.

El volum depurat, mesurat en percentatge sobre el total de les Illes Balears, es pot visualitzar en el gràfic A I-64. Pel que fa a l'evolució del cabal total depurat en els darrers anys, es pot veure en el gràfic A I-65 com en el conjunt de les Illes Balears segueix una línia ascendent.

Del cabal total depurat el 2005, 20,90 Hm³ (44,57%) segueixen tractament terciari. Pel que fa a aquest nivell de tractament, les dades del 2006 es detallen en el quadre A I-114. El cabal que segueix aquest tractament també ha seguit l'evolució, en què el 2006 s'observa un canvi de tendència respecte dels anys anteriors. (Vegeu el gràfic A I-66.)

Pel que fa al nombre de depuradores, el 2006 a Mallorca en funcionaren 54, a Menorca 12, a Eivissa 10 i 1 a Formentera, la qual cosa suposa 2 depuradores més a Menorca respecte de l'any anterior. Les altres illes no experimenten canvis.

13.2.3. EL LITORAL

La morfologia illenca de les Illes Balears origina una gran longitud de costa que, en total, és de 1.428 quilòmetres. A aquest fet s'hi afegeix la gran importància del turisme per a la economia de les Illes Balears. Ambdós factors creen conjuntament la necessitat de mantenir les aigües litorals en bon estat.

En aquest sentit el Govern de les Illes Balears va iniciar l'any 2004 el Pla de neteja del litoral gràcies al qual la totalitat del litoral balear va ser cobert en el període comprès entre l'1 de juny i el 30 de setembre. El 2006 va continuar aplicant-se el Pla de neteja del litoral balear, amb els resultats expressats en quilos. Aquestes dades representen que a les Illes Balears es recolliren 233.597 quilos de residus, la qual cosa representa una mitjana diària de 1.915 quilos. La variació interanual en quilos per tipus de residu s'expressa en el quadre A I-115 i A I-116.

Per tipus de material recollit, el resultat del 2006 és el que figura en el gràfic A I-67.

Per municipis, on es va recollir més quantitat de residus a l'illa de Mallorca va ser a Palma (19.803 kg), seguit de Pollença (14.695 kg) i Andratx (14.504 kg). A Menorca la major quantitat de residus es

va recollir a Maó (11.749 kg), seguit de Ciutadella (8.756 kg) i es Mercadal (8.512 kg). Pel que fa a les Pitiüses, la massa més important de residus es recollí a Sant Josep (8.715 kg), seguit d'Eivissa (7.491 kg) i Sant Antoni (7.236 kg). A Formentera es recolliren un total de 2.182 quilos. Les dades comparatives mensuals s'expressen en el quadre A I-117, i es visualitzen en el gràfic A I-68.

En el marc d'actuacions realitzades en el Pla de qualitat de les aigües de bany, es va afegir des del mes de desembre de 2006 la neteja de les platges de les Illes Balears en la temporada d'hivern. Aquesta acció comença l'1 de desembre i acaba el 30 d'abril següent, i la va dur a terme un equip de 52 persones. (Vegeu el quadre A I-118.)

13.2.4. EL PATRIMONI NATURAL

En aquest subapartat s'analitzen la vegetació, la fauna, els espais naturals i els espais de natura balear.

13.2.4.1. La vegetació

El 2006 es va continuar la campanya de control de la processonària del pi, concentrada sobretot a les illes de Mallorca i Menorca.

Pel que fa a Mallorca, el nivell d'afectació, en una escala creixent del 0 al 5, al final del 2006 donava com a resultat el quadre A I-119, en què la superfície s'expressa en hectàrees. D'aquesta manera, el nivell d'afectació, en una escala creixent del 0 al 5, al final del 2006 situava el 40% de la superfície afectada en el nivell 0; el 21%,

en el nivell 1; l'11%, en el nivell 2; el 14%, en el nivell 3; el 14% en el nivell 4, i el 0% en el nivell 5. Comparant aquestes dades amb les dels dos anys anteriors, s'han confeccionat els gràfics A I-69 i A I-70.

A Mallorca s'observa que l'afectació per atac sever (nivells 3, 4 i 5) puja fins al 28% (20.867 ha), en tot cas per sota del 60% del 2003, raó per la qual es posà en marxa un pla de xoc que va consistir en les accions següents:

- Potenciació de poblacions de predadors (col·locació de caixes niu d'aus insectívores i refugis per a ratapinyades).
- Destrucció de bosses mitjançant la tallada i els cartutxos (120.000 cartutxos).
- Tractaments terrestres i aeris, amb una previsió inicial de 20.000 hectàrees que finalment s'ampliaren a 22.000.

A Menorca, el nivell d'afectació, en la mateixa escala creixent del 0 al 5, al final del 2006 donava com a resultat el quadre A I-120. En una comparativa amb els tres anys anteriors, obtenim els gràfics A I-71 i A I-72.

La superfície en situació d'atac sever a Menorca puja al 25% (3.037 ha), que, com en el cas de Mallorca, es manté per sota dels nivells del 2003. A Eivissa la situació és especial per la poca presència d'aquesta plaga.

El 2006 es registraren un total de 124 incendis forestals amb un total de 165,27 hectàrees cremades, la qual cosa indica una disminució, tant del nombre d'incendis respecte de l'any anterior, com també

de la superfície afectada. En qualsevol cas es consolida la tendència a la baixa de la superfície afectada, tal com es mostra en el gràfic A I-73.

La distribució per illes i per tipologia de la superfície afectada ens dona com a resultat el quadre A I-121, en què es pot observar que la superfície arbrada cremada és el 29,6% del total (les quantitats es mesuren en hectàrees). En la columna de la dreta apareix el tant per cent de variació respecte de l'any anterior (en la MEMÒRIA del 2005 Eivissa i Formentera figuraven junts).

L'augment registrat a Menorca es produí en un sol incendi: el des Milocar, en el qual es cremaren fins a 130 hectàrees, que representen el 78,8% del total de les Illes Balears. En qualsevol cas l'augment a Menorca s'ha compensat àmpliament per les baixades experimentades a les altres illes.

La distribució de superfície cremada per illes ens dona el gràfic A I-74, en què s'observa que la superfície cremada a Menorca és de major percentatge, amb el 82,2% del total, seguida de Mallorca, amb el 16,3%, i Eivissa, amb l'1,4%. El nombre d'incendis, distribuïts per illes, ens dona el gràfic A I-75, en què Mallorca registra el 54,0% dels focs, mentre que Menorca en registra el 9,7%, Eivissa el 32,3% i Formentera el 4,0%.

Quant a les causes que provoquen els incendis, no varien gaire respecte d'anys anteriors, ja que el factor humà és determinant en la majoria dels casos. Únicament el 10,5% dels casos són per causes naturals (llamps), mentre que en un 50,8% són causats per negligències o

causes accidentals (treballs forestals, fumadors, fogueres incontrolades, etc.) i en un 33,1% són intencionats. El 5,6% restant, assignat a causes desconegudes, probablement també estiguin relacionats directament o indirectament amb l'acció humana. (Vegeu el gràfic A I-76.)

Finalment, la variació mensual en el conjunt de les Illes Balears el 2006, tant pel que fa al nombre d'incendis com a la superfície cremada (hectàrees), es visualitza en el gràfic A I-77.

Un cop acabada la temporada de distribució de plantes del viver forestal de planta autòctona de Menut, en total s'han repartit unes 40.000 plantes de 70 espècies forestals diferents. Una tercera part de les plantes que han sortit del viver s'han utilitzat per a repoblacions de finques públiques i espais naturals protegits. Les espècies més demanades han estat: el pi (*Pinus halepensis*), amb quasi 30.000 plançons, destinats principalment a la repoblació de la finca pública de sa Duaia - es Racó (Artà), i l'alzina (*Quercus ilex*), amb 6.000 exemplars.

D'entre tota la planta produïda per la pròxima temporada (134.000 exemplars), destaca la sembra d'espècies incloses en el Pla de conservació, com l'alzina surera (*Quercus suber*), amb uns 800 exemplars; el roure (*Quercus humilis*), amb 1.100 exemplars, o l'om (*Ulmus minor*), del qual s'han sembrat aproximadament 1.000 plançons.

Amb vista a la pròxima temporada, està previst continuar la millora de les instal·lacions, especialment el banc de llavors de planta autòctona, que allotja més de 400 lots de llavors d'unes 120 espècies diferents.

13.2.4.2. La fauna

En l'àmbit de la protecció d'espècies, el 2006 s'han fet les actuacions següents:

- El 24 de gener de 2006, es varen alliberar a l'albufera de Mallorca 8 nous exemplars de fotges banyudes (*Fulica cristata*), espècie protegida prioritària. Amb aquests exemplars s'eleva a 40 els individus alliberats en tres grups: el primer, de 20 exemplars, es va alliberar el 2004, i el segon, de 12 exemplars, es va alliberar el 2005.
- El 2006 s'han localitzat 15 colles de milana (*Milvus milvus*), espècie protegida prioritària, en el conjunt de les Balears, i s'ha observat el naixement de 17 polls. Aquesta darrera dada representa una disminució, per causes que es desconeixen, respecte del 2005. La comparativa amb anys anteriors (maig del 2006) es detalla en el quadre A I-122 i es visualitza en el gràfic A I-78.
- En relació amb el cens de gavina de bec vermell (*Larus audouinii*), espècie protegida prioritària, el recompte del 2006 ha donat el resultat que es visualitza en el gràfic 34, mesurat en nombre de parelles reproductores. En total, s'han comptabilitzat 1.696 parelles, que aproximen el cens al màxim històric del 2001, amb 1.956 parelles reproductores. (Vegeu el gràfic A I-79.)
- Pel que fa a l'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*), també espècie protegida prioritària de les Balears, dels 23 nius coneguts a Mallorca se n'ocuparen un mínim de 9, la qual cosa faria un total de 9 parelles i confirmaria la tendència

positiva dels darrers anys, amb un increment de 2 parelles.

- El mes de juliol es va efectuar el tradicional recompte de larves de ferreret (*Alytes muletensis*), el qual, després de la baixada del 2005, s'ha estabilitzat malgrat les condicions de sequera del primer trimestre de l'any. Dels 117 punts de recompte del 2005, amb 22.678 larves, s'ha passat a 120 punts el 2006, amb un resultat de 24.365 larves, cosa que confirma la tendència a l'alça dels darrers anys. L'evolució es visualitza en el gràfic A I-80, en què la recta és la línia de tendència.
- Amb referència al voltor negre (*Aegypius monachus*), s'ha instal·lat una càmera per seguir-ne en línia un niu a Escorca. S'han alliberat a Mortitx dos exemplars procedents de València. El balanç del 2006 és de 14 parelles, 11 postes i únicament 5 polls volats.
- Es manté el registre d'avaraments d'aquest grup, amb els resultats següents: dofí mular, 9 exemplars; dofí llistat, 16 exemplars; catxalot, 5 exemplars; cap d'olla gris, 4 exemplars; balena de Cuvier, 1 exemplar, i 3 exemplars més sense identificar. Els avaraments, per illes, varen donar el resultat que es visualitza en el gràfic A I-81.
- El congrés El Rumbo del Arca, Congrés Tècnic de Conservació de Fauna i Flora Silvestres, fet a Formentor els dies 25 a 28 d'octubre i convocat per la Conselleria, amb el suport de l'Ajuntament de Polleça, la CAM, la Fundació Biodiversitat, la Fundació

Territori i Paisatge, el Consell d'Europa i el Ministeri de Medi Ambient, ha estat de gran rellevància per l'elevat nivell de les aportacions presentades (més de 70), les taules rodones i els debats. Com a resultat del congrés, s'han iniciat les tasques per constituir una associació professional de conservadors d'espècies que pot donar continuïtat a la innovada percepció d'aquesta tasca, que ja es coneix en els cercles tècnics com l'«esperit de Formentor».

- El Centre de Recuperació de Fauna Silvestre del COFIB (ConSORCI per a la Recuperació de la Fauna de les Illes Balears) ha atès 1.863 animals ferits durant l'any 2006. A més, aquest centre ha rebut 316 animals exòtics o mascotes que s'havien extraviat o havien estat abandonades. Destaca també que, per segon any consecutiu, s'han atès una mitjana de 6 animals diaris durant els 365 dies de l'any. Dels animals silvestres autòctons rebuts, un 42% (210 aus, 69 mamífers i 501 rèptils) han pogut ser retornats a la natura.

L'any 2006 s'expediren un total de 13.437 llicències de caça a les Illes Balears, entre noves i renovades, les quals, sumades a les encara vigents, donen un total de 28.516 llicències a final d'any. (Vegeu el quadre A I-123.)

El descens progressiu en el nombre de llicències expedides (amb l'excepció de Formentera) és a causa que des de l'any 2004 s'expedeixen llicències amb vigència bianual o trianual, raó per la qual no és necessari expedir una llicència cada any.

En el capítol d'autoritzacions especials, s'han donat el 2006 un total aproximat de 2.000 permisos de caça amb filats de coll. Atès que els filats han de estar identificats i precintats pels agents de medi ambient, el 2006 se n'han precintat 645. També en el capítol d'autoritzacions especials, cal destacar l'expedició de 250 permisos per a la captura d'aus fringíl·lides, les 124 autoritzacions expedides per controlar cabres en finques privades, les 30 autoritzacions per tir al colomí i les 22 per tir a guàtlera.

Pel que fa als moviments registrats referents als vedats de caça, queden reflectits en el quadre A I-124. Els moviments esmentats no tenen cap influència en la superfície vedada, que es manté pràcticament constant respecte del 2005, tal com s'indica en el quadre A I-125.

Finalment, pel que fa a la pesca fluvial, el 2006 s'han expedit un total de 847 llicències i 109 autoritzacions per a pesca fluvial en els embassaments de Cúber i del gorg Blau.

Des del gener del 2006 s'aplica el Pla de control de poblacions caprines amb l'ajuda de caçadors voluntaris federats de l'ACAM (Associació de Caça Major i Conservació de la Cabra Salvatge Mallorquina) que reben formació específica. El 2006 les finques públiques objecte de control han estat 12, i han estat abatuts un total de 784 individus d'un total de 3.781 observacions. Aquests resultats representen un important increment respecte del 2005, any en què foren abatuts 228 individus (el 2004 foren abatuts 302 individus).

En l'àmbit de la normativa publicada amb referència a la caça, cal destacar la Llei 6/2006, de 27 d'abril, balear de caça i pesca fluvial, mitjançant la qual la nostra autonomia passa a tenir una llei pròpia, després de 30 anys de vigència de l'antiga Llei de caça. Aquesta llei regula la conservació i l'aprofitament sostenible de la caça, la pesca fluvial i els ecosistemes dels quals formen part els animals objecte d'aquestes activitats, els quals són considerats recursos naturals renovables, a més es regulen les relacions del seu exercici amb altres interessos i sectors socials, en el territori de les Illes Balears, en aplicació de la competència exclusiva en la matèria reconeguda per l'article 10 de l'Estatut d'autonomia.

13.2.4.3. Els espais naturals

- Parc Natural de s'Albufera de Mallorca

El 2006 s'han fet dues actuacions de gestió hídrica encaminades a salvaguardar la nidificació d'aquàtiques: per una banda, s'ha doblat la capacitat impulsora d'aigües dolces a la bomba solar des Ras amb la instal·lació de quatre nous panells fotovoltaics, el que ha permès la inundació controlada d'aquesta zona i la correcta cria d'avisadors, tiruril·los i altres espècies. Per altra, el bombeig d'aigües dolces o salabroses des de Sa Siurana fins al Cibollar ha permès pal·liar els efectes de la sequera i evitar en gran mesura les morts dels pollets de diverses espècies d'aquàtiques.

- Parc Natural de Mondragó

Durant el 2006 s'han redactat els plans següents:

1. Pla d'acció de voluntariat ambiental del Parc Natural de Mondragó 2007-2010, en què s'estableix el procediment que cal que segueixin les associacions i/o les organitzacions que vulguin participar al Parc.
2. Pla d'investigació del Parc Natural de Mondragó 2007-2010, amb la finalitat de potenciar la investigació científica aplicada a la resolució de problemes del territori. Estableix les línies prioritàries d'investigació segons les necessitats de resolució de problemes ambientals i dels estudis elaborats fins al moment.
3. Pla de gestió agroramadera del Parc Natural de Mondragó, amb l'objectiu de caracteritzar les parcel·les agrícoles de titularitat pública del Parc, establir els usos més adients per a cada una, detallar les accions que s'han de dur a terme, definir l'ordre de prioritat i realitzar recomanacions en relació amb aquests objectius.

- Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Durant el 2006 s'ha treballat amb les taules de participació del PRUG del Parc. Així, els agents socials, els investigadors, els grups de defensa de la natura, els propietaris i d'altres varen poder debatre els temes que més els afectaven estructurats en blocs: conservació (terrestre i marina), gestió hídrica, ús públic i desenvolupament socioeconòmic.

- Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera

Durant el 2006, s'han iniciat les obres del nou Centre d'Interpretació de Can Marroig. Aquest projecte té un pressupost d'1.060.000 euros i un termini d'execució de 18 mesos. Les obres previstes transformaran aquest edifici en un centre d'interpretació que inclourà una zona per a exposicions temporals i una altra amb una exposició permanent sobre els valors naturals de la zona.

- Adquisició de la finca des Galatzó

El 16 de maig de 2006, l'Ajuntament de Calvià va adquirir la finca de Galatzó per un import total de 9 milions d'euros. La finca té 131.500.000 metres quadrats de superfície (un 10% de la superfície del terme municipal) i 5.000 metres quadrats edificats. (Vegeu el mapa 1.)

- Natura 2000

En el BOIB num. 21, de 6 d'abril de 2006, es va publicar el Decret 29/2006, de 24 de març, pel qual s'aprova l'ampliació de la llista de llocs d'importància comunitària

Mapa I-1.

Plànol de situació de la finca des Galatzó

(LIC), i es declaren més zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) en l'àmbit de les Illes Balears, segons la consideració del Consell de Govern de 24 de març de 2006.

En l'article 1 s'estableix que les zones que figuren en l'annex I del Decret (28 a Mallorca, 8 a Menorca i 9 a Eivissa i Formentera), en compliment del que estableix l'article 4 del Reial decret 1997/1995, de 7 de desembre, tenen la consideració de llocs d'importància comunitària (LIC), i es proposen per ampliar la contribució de les Illes Balears al compliment dels objectius i dels requisits de la Directiva 92/43/CEE, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i fauna silvestres.

A l'article 2 es declaren zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) els llocs que figuren en l'annex II del Decret (7 a Mallorca i 3 a Menorca), com a ampliació a la contribució de les Illes Balears al compliment dels objectius i dels requisits de la Directiva 79/409/CEE, relativa a la conservació de les aus silvestres.

Finalment, el Decret aprova el mapa director de la Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears (recollit en l'annex IV del Decret), format per tots els LIC proposats i les ZEPA designades fins a data d'avui a les Illes Balears.

13.2.4.4. Espais de natura balear

L'1 d'agost de 2006 es va publicar en el BOIB num. 108 el Decret 71/2006, de 28 de juliol, de creació, d'organització i de règim jurídic de l'empresa pública Espais de Natura Balear.

Segons el Decret, l'àmbit d'actuació d'aquesta empresa pública s'estén a qualsevol figura d'espai natural protegit declarat

a les Illes Balears sota la cobertura de normativa estatal o autonòmica, parcs nacionals inclosos, i les seves funcions són gestionar i mantenir els espais naturals protegits i dels parcs nacionals de les Illes Balears declarats de conformitat amb la legislació estatal o autonòmica.

El Decret estableix també que Espais de Natura Balear té plena autonomia funcional en l'exercici de les seves competències.

13.2.5. ALTRES ÀMBITS

En aquest subapartat analitzam la qualitat de l'aire, l'educació ambiental i l'Agenda 21 Local.

13.2.5.1. La qualitat de l'aire

La Xarxa Balear de la Qualitat de l'Aire disposa, des del 2005, de cinc estacions: la del carrer dels Foners de Palma, la de Bellver, la de Ciutadella i la de Sant Antoni de Portmany, a més d'una estació mòbil que fa campanyes itinerants per totes les illes.

Pel que fa a l'estació de Bellver, el 2006 es registraren les dades que es visualitzen en el gràfic A I-82 (mitjanes mensuals) expressades en $\mu\text{g}/\text{m}^3$, llevat les de monòxid de carboni, que s'expressen en mg/m^3 . Els valors del CO apareixen multiplicats per 100, mentre que els d'ozó (O_3) apareixen dividits per 10 en un intent d'homogeneïtzar l'escala de les dades del gràfic.

L'evolució anual dels registres de l'estació dels Foners es visualitza en el gràfic A I-83.

La variació interanual d'ambdues estacions es visualitza en el gràfic A I-84 i I-85, en què les unitats són $\mu\text{g}/\text{m}^3$, excepte

en el CO, que són mg/m³. La notació (/10) fa referència al fet que les dades corresponents estan dividides per 10, mentre que la notació (x10) es refereix al fet que les dades estan multiplicades per 10.

Les dades recollides a l'estació de Ciutadella es detallen en el gràfic A I-86.

Les dades registrades a Sant Antoni de Portmany es detallen en el gràfic A I-87. En aquest cas no disposam de les dades del mes de desembre.

13.2.5.2. L'educació ambiental

1. El Centre de Recursos en Educació Ambiental de les Illes Balears (CREAIB)

La creació d'un centre de documentació fou una de les propostes centrals de l'Estratègia balear d'educació ambiental. Aquest centre ha de ser un servei que reculli i difongui la informació i els recursos dels membres del Fòrum d'Educació Ambiental, que atengui consultes i que assessori en temes de medi ambient i d'educació ambiental.

Al final del 2006, la col·lecció del CREAIB consta de 2.639 exemplars catalogats, en què s'inclouen llibres, revistes, obres de referència, monografies, audiovisuals i altres materials. Des del juliol del 2006, s'han donat d'alta en el CREAIB 112 usuaris i s'han fet 434 préstecs.

2. L'Estratègia balear d'educació ambiental

L'Estratègia balear d'educació ambiental, elaborada en el marc del Fòrum d'Educació Ambiental de les Illes Balears, és l'àmbit de referència per dur endavant

un procés que comporta la capacitat per al diàleg, la sensibilització envers el nostre entorn, i la formació de valors compatibles amb la sostenibilitat al nostre arxipèlag. Des del febrer del 2006, l'elaboració d'aquest pla d'acció es fa amb la col·laboració de la Societat Balear d'Educació Ambiental (SBEA), que dinamitza les trobades dels diferents àmbits.

En aquest sentit, s'ha creat, en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears, l'Ecobaròmetre de les Illes Balears, amb l'objectiu de disposar d'indicadors fiables sobre la percepció que tenen els ciutadans respecte de les temàtiques ambientals. El primer informe presentat es refereix a Mallorca, i mostra, entre moltes altres dades, les tres següents:

- El 98,1% creu que l'activitat humana actual no està en harmonia amb el medi ambient.
- El 96,7% està disposat a actuar a favor del medi ambient.
- L'educació ambiental és la mesura més valorada per resoldre els problemes ambientals (74,2%).

3. Programa de centres ecoambiental

D'acord amb els continguts de l'Estratègia balear d'educació ambiental, la Conselleria de Medi Ambient, juntament amb la d'Educació i Cultura, impulsa el Programa de centres ecoambientals. L'objectiu d'aquest programa és impulsar l'educació ambiental als centres d'educació infantil, primària i secundària de les Illes Balears, i alhora ajudar els centres en l'ambientalització, és a dir, a incorporar la

dimensió ambiental en la seva gestió i en el seu currículum.

4. Centre d'Educació Ambiental de Binifaldó

Durant l'any 2004, hi dugueren a terme activitats d'educació ambiental un total de 20 centres educatius, amb 228 alumnes; el 2005, foren 17 centres diferents, amb 925 visitants, i el 2006 han estat 17 centres diferents, amb 1.060 alumnes participants. Aquesta evolució es visualitza en el gràfic A I-88.

5. Aula Mòbil d'Educació Ambiental

L'Aula Mòbil d'Educació Ambiental és un equipament dotat de diferents recursos didàctics (ordinadors, vídeo i xerrades) que es desplaça per tota la geografia de l'arxipèlag.

Després d'una remodelació integral i d'una modernització dels equips que hi ha instal·lats, l'Aula Mòbil ha ofert els seus serveis a 63 centres educatius el 2004, 65 el 2005 i 86 més el 2006. Aquest darrer any, el nombre d'alumnes que l'han visitat ha superat els 13.300.

6. Aula de la Mar

L'Aula de la Mar és una iniciativa d'educació ambiental destinada a promoure el coneixement del medi marí. A Mallorca, d'acord amb el conveni signat amb el Club Nàutic de s'Arenal, l'equipament està situat a les antigues dependències d'aquesta entitat. El 2006 s'ha signat un conveni amb l'Ajuntament de Palma per crear un nou equipament a l'edifici de sa Petrolera, al Portixol.

A les Pitiüses, el conveni amb el Club Nàutic de Sant Antoni de Portmany permet dur endavant la Setmana del Mar, una activitat per a escolars que s'hi organitza amb la col·laboració i el patrocini d'altres entitats. Durant el 2004, 242 alumnes varen seguir aquest programa; el 2006, foren 434. El 2006 s'ha signat un conveni amb l'Ajuntament de Sant Antoni de Portmany per fer visites guiades a la cova de ses Llagostes, un escenari idoni per a la descoberta del medi marí, a l'abast dels centres educatius i del públic en general d'Eivissa i Formentera.

7. Visites guiades als espais naturals protegits

El Servei d'Educació Ambiental, en col·laboració amb l'Institut Balear de la Natura (IBANAT), ofereix visites guiades per educadors ambientals a diferents espais naturals de les Balears. Durant l'any 2004 es varen fer 540 visites guiades, en què participaren 17.099 persones. El 2005, el total de visites fou de 600, amb un total de 18.398 participants. El 2006 aquestes visites han estat seguides per 577 grups i han comptat amb la participació de 18.546 persones. La progressió es visualitza en el gràfic A I-89.

8. Subvencions per a activitats d'educació ambiental

La Conselleria de Medi Ambient ha creat dues línies de subvencions per a activitats d'educació ambiental: l'una a favor de persones i entitats sense ànim de lucre, i l'altra per a l'ambientalització dels centres educatius (públics i concertats) de les Illes Balears.

El 2003, les subvencions atorgades sumaren 63.147,19 euros; el 2005, el total ascendí a 74.439,02 euros, i el 2006 la xifra s'incrementà fins als 142.219,20 euros. Aquest darrer any tingué lloc la implantació de la línia de subvencions destinada a centres educatius, de la qual s'han beneficiat 77 de públics i 9 de concertats.

13.2.5.3. L'Agenda 21 Local

L'Agenda 21 Local és un sistema de gestió global a curt, mitjà i llarg termini en el qual, mitjançant un pla d'acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluablem periòdicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum Ciutadà, la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.

Les àrees temàtiques dels plans d'acció de l'Agenda 21 Local a les Illes Balears es visualitzen en el gràfic A I-90.

En l'execució de l'Agenda 21 Local hi ha diferents etapes: l'etapa d'inici, la d'elaboració del diagnòstic del municipi, la d'elaboració del pla d'acció i, finalment, la de funcionament de del pla.

La comparativa entre el 2005 i el 2006 (i principi del 2007) pel que fa a l'estat d'implantació de l'Agenda 21 Local a les Balears es detalla en el gràfic A I-91.

La llista dels ajuntaments de les Illes Balears amb el seu estat d'implantació de l'Agenda 21 Local al final del 2006 és la següent:

- No han iniciat l'Agenda 21 Local: Andratx, Sant Josep i Santa Eulària.

- Etapa d'inici: Banyalbufar, Sant Joan de Labritja i Formentera.
- Etapa de diagnòstic: Deià, Escorca, Fornalutx, Llucmajor, Palma, Santa Margalida, Sóller, Valldemossa, Bunyola, Campos, Costitx, Esporles, Estellencs, Lloseta, Santa Eugènia, Selva, Sencelles i ses Salines.
- Elaboració del pla d'acció: Algaida, Campanet, Inca, Maria de la Salut, Muro, Sant Joan i Santanyi.
- En funcionament: Alaró, Alcúdia, Ariany, Artà, Binissalem, Búger, Calvià, Capdepera, Consell, Felanitx, Lloret, Llubí, Manacor, Mancor, Marratxí, Montuïri, Petra, Pollença, Porreres, Puigpunyent, sa Pobla, Sant Llorenç, Santa Maria, Sineu, Son Servera, Vilafranca, Eivissa, Sant Antoni, Alaior, Ciutadella, es Castell, es Mercadal, es Migjorn, Ferreries, Maó i Sant Lluís.

13.3.

ELS INDICADORS DE SOSTENIBILITAT PER LA GESTIÓ INTEGRAL DE LES ZONES COSTANERES (GIZC)

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, juntament amb l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats, està treballant per fer una Proposta d'una llista d'Indicadors per tal d'avaluar i monitoritzar la Gestió Integral de la Zona Costera (GIZC) a les Illes Balears.